

Wij weten

“Want wij weten, dat als onze aardse tent waarin wij wonen, afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig [huis], in de hemelen. Immers, in deze [tent] zuchten wij, terwijl wij vurig verlangen met onze woning die uit [de] hemel is, overkleed te worden; als wij namelijk, hoewel bekleed, niet naakt bevonden worden. Immers, wij die in deze tent zijn, zuchten bezwaard, omdat wij niet ontkleed maar overkleed willen worden, opdat het sterfelijke door het leven verslonden wordt. Hij nu die ons hiertoe heeft bereid, is God, die ons het onderpand van de Geest gegeven heeft. Daarom hebben wij altijd goede moed, en weten dat wij, zolang wij in het lichaam wonen, niet bij de Heer wonen (want wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen); maar wij hebben goede moed en willen liever ons verblijf in het lichaam verlaten en bij de Heer inwonen. Daarom stellen wij er ook een eer in, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehaaglijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat ieder ontvangt wat in het lichaam is [gedaan], naardat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad” (2 Korinthe 5:1-10)

In zijn brieven schreef Paulus met groot vertrouwen over de toekomst van alle gelovigen (hemzelf inclusief) en over de eindbestemming van de hele mensheid. Uit het feit dat bovenstaand citaat met het voegwoord “want” begint, blijkt dat de apostel aanknoopt bij wat hij in het voorafgaande had gezegd. Timotheüs en hij (2 Kor. 1:1) hadden verdrukking moeten verdragen. Bij bepaalde gelegenheden hadden ze zelfs aan hun leven gewanhoopt (2 Korinthe 1:3-11, 4:7-12). De mishandelingen waaraan ze waren blootgesteld hadden hun tol geëist. Hun gezondheid was er niet beter op geworden. “Hun uiterlijke mens raakte in verval” (2 Korinthe 4:16).

Maar Paulus werd niet moedeloos. Hij bleef “Christus Jezus prediken als Heer” en bleef een “slaaf van de gelovigen uit de volken, om Jezus’ wil” (2 Korinthe 4:5). Er waren volgens de apostel goede redenen om optimistisch te blijven.

Redenen voor optimisme

Het optimisme van Paulus was gebaseerd op de beloften van God. In zijn brieven beriep de apostel zich dikwijls op wat de HERE hem had geopenbaard. Hij begon zijn zin dan met de uitdrukking: "Wij weten" (eigenlijk: "wij hebben ingezien"). In de tweede brief aan de Korinthiërs komt die uitdrukking dikwijls voor:

1. "Wij weten dat u, zoals u deelgenoten bent van het lijden, het zo ook van de vertroosting bent" (2 Kor. 1:7).
2. "Wij weten, dat Hij die Jezus heeft opgewekt, ook ons met Jezus zal opwekken en met u vóór zich stellen" (2 Kor. 4:14).
3. "Wij weten, dat als onze aardse tent waarin wij wonen, afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig [huis] in de hemelen" (2 Kor. 5:1).
4. "[Wij] weten dat wij, zolang wij in het lichaam wonen, niet bij de Heer wonen (want wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen)" (2 Kor. 5:6)
5. "Daar wij dan weten hoezeer de Heer te vrezen is (d.w.z. ontzag verdient), overreden wij [de] mensen" (2 Kor. 5:11).

In deze zinnen noemt Paulus verschillende redenen voor optimisme.

1. Gelovigen worden in het hier en nu weliswaar onderworpen aan verdrukkingen, maar de HERE " vertroost hen", geeft op Zijn tijd uitkomst en stelt hen in staat om die verdrukkingen te verdragen (2 Kor. 1:3-11, vgl. 4:7-10). Eén van de manieren waarop Hij hen vertroost is: door het woord dat de apostelen hebben gesproken werkzaam te doen zijn, zodat steeds meer mensen Hem vanwege Zijn genade gaan danken (2 Kor. 4:15).
2. Zoals Jezus stierf maar werd opgewekt uit de doden, zo zullen wie in Hem geloven ook eens uit de dood opstaan. Dezelfde God die Jezus heeft opgewekt zal ook hen opwekken en hen met de opgestane Messias vóór zich stellen - als Zijn getrouwe dienaren en als toonbeelden van Zijn genade (2 Kor. 4:14-15).
3. Wanneer gelovigen zien dat hun krachten het begeven, dan mogen ze weten dat de naderende dood niet het einde betekent, maar dat er op dit vergankelijk en tijdelijk bestaan een onvergankelijk en blijvend leven volgt (2 Kor. 5:1). Hoe zwaar de verdrukkingen van het heden ook mogen zijn en hoe lang ze ook duren, volgens Paulus zijn ze "kortstondig en licht" in vergelijking met de blijvende heerlijkheid waarin we zullen mogen delen. In vergelijking

met die heerlijkheid leggen de verdrukkingen van het heden geen enkel gewicht in de schaal (2 Kor. 4:17). Bij een latere gelegenheid zou de apostel nog schrijven: “Want ik acht, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet waard is [vergeleken te worden] met de toekomstige heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden” (Rom. 8:18).

4. We behoeven ons niet te verbazen over het feit dat we in het hier en nu nog niets van die toekomstige heerlijkheid kunnen zien. Want zolang we nog een vergankelijk lichaam hebben, zijn we nog niet bij de Heer. We wandelen in geloof, niet in aanschouwen. We zien nog niet wat ons beloofd is. Maar we mogen weten dat wat we in ons en om ons heen waarnemen tijdelijk is, terwijl wat we niet zien blijvend zal zijn (2 Kor. 4:18).

5. We weten dat de Here alles vermag en al ons ontzag waard is. Hij zal ieder onrecht eens volmaakt recht zetten. Juist daarom mogen we de mensen oproepen om zich van de afgoden tot Hem te wenden (2 Kor. 5:11).

Het afbreken van de tent

“Onze aardse tent waarin wij wonen” is beeldspraak voor ons vergankelijke lichaam, dat “uit het stof van de aarde is genomen” (1 Kor. 15:47, Gen. 2:7, 3:19). In het voorafgaande deel van zijn brief had Paulus gelovigen immers vergeleken met “aarden vaten” waarin God de kennis van het licht van Zijn heerlijkheid heeft opgeslagen (2 Kor. 4:7). En als synoniem van “wonen in de aardse tent” (2 Kor. 5:1) gebruikte hij de uitdrukking “wonen in het lichaam” (2 Kor. 5:6). In zijn brief spreekt hij over “een aarden vat” (2 Kor. 4:7), “ons lichaam” (2 Kor. 4:10), “ons sterfelijk vlees” (2 Kor. 4:11) en “onze uiterlijke mens” (2 Kor. 4:16). Ook de apostel Petrus schreef, dat “het afleggen van zijn tent aanstaande was” maar dat hij zijn volksgenoten “zolang hij in deze tent woonde” aan het goede nieuws zou blijven herinneren (2 Petrus 1:13-14). Petrus wist dat hij binnenkort zou worden terechtgesteld.

Voor het “afleggen van mijn tent” gebruikte Petrus het woord *apothesis*. *Apothesis* betekent letterlijk: “weg-stelling”, dus het wegdoen van de tent. “Het afleggen van mijn tent” is een eufemisme voor “mijn sterven”, “het moment van mijn overlijden”.

Paulus sprak echter over het “afbreken” van onze aardse tent. Hij gebruikte daarbij het werkwoord *kataluoo*, dat “naar beneden losmaken”, dus: “neerhalen” betekent. Een tent zakt in elkaar wanneer de haringen uit de grond worden getrokken en de scheerlijnen worden losgemaakt. “Afbraak

van de aardse tent” is een eufemisme voor verval van krachten, het proces van aftakeling dat uitloopt op de dood.

Wanneer een mens sterft, “keert hij tot de aardbodem weer, omdat hij daaruit genomen is; want stof is hij en tot stof zal hij wederkeren” (Gen. 3:19). Ons huidige lichaam is vergankelijk, zwak, oneervol, en “ziels” (1 Korinthe 15:42-44). Het wordt bestuurd door de zintuigen en het ervaart daarom dikwijls pijn. Wanneer die vergankelijkheid en zwakte zich steeds duidelijker beginnen af te tekenen, is de verleiding groot om moedeloos te worden, en somber of terneergeslagen te zijn. Maar dat hoeft helemaal niet! Als we bespeuren dat onze aardse tent wordt afgebroken, zegt Paulus, dan mogen we weten dat we een “gebouw van God hebben”.

Een gebouw van God

Tussen een gebouw en een tent bestaat er een belangrijk onderscheid. Een gebouw is een architectonisch wonder dat de eeuwen trotseert, maar een tent is een lapje stof waar niemand van opkijkt en dat maar kort op één plaats staat. Voor “aardse tent waarin wij wonen” staat in 2 Kor. 5:1 letterlijk: “ons op-aardse huis van de tent”, of: “ons op-aardse huis van de tabernakel” (*hè epigeios hèmoon oikia tou skènous*). Van het “gebouw” waarvan we mogen weten dat we het “hebben” vermeldt Paulus de volgende eigenschappen:

1. Het is “uit God” (Gr. *ek theou*). Het vindt zijn oorsprong in Hem. In de Griekse tekst van 2 Kor. 5:1 staat niet dat het gebouw “van God” is (d.w.z. Zijn eigendom is), maar dat het “uit God” is (d.w.z. uit Hem voortkomt).
2. Het is “niet met handen gemaakt” (Gr. *acheiropoietos*). In de Bijbel wil dat zeggen: het komt niet door menselijk optreden, maar door een Goddelijk ingrijpen tot stand. Het behoort niet tot de huidige schepping (vgl. Markus 14:58, Kolossenzen 2:11, Heb. 8:2, 9:11).
3. Het is een “eeuwig” (Gr. *aioonios*) huis. Waarbij eeuwig niet betekent: zonder begin of einde, maar: “verband houdend met de toekomstige eeuw” (vgl. Lukas 18:30). Dit gebouw is niet bedoeld voor een kort verblijf, maar het is onze woning tijdens het hele toekomstige tijdperk. “Huis zonder handen gemaakt, eeuwig, in de hemelen” staat tegenover: “op-aards huis van de tabernakel”.

4. Het is een “gebouw” (Gr. *oikodomè*), dat wil zeggen: een permanente constructie (vgl. Matth. 24:1, Mark. 13:1-2, Efe. 2:21). Een “tabernakel” of “tent” wordt afgebroken en ergens anders weer neergezet, maar een gebouw blijft op zijn plaats. Een tent houdt verband met de tocht door de woestijn, terwijl een gebouw verwijst naar aankomst in het beloofde land.

5. Het is “in de hemelen” (Gr. *en tois ouranois*). Waarbij “in de hemelen” de tegenpool is van “op de aarde” (Gr. *epigeios*), de uitdrukking die Paulus gebruikt wanneer hij spreekt over “onze aardse tent”.

Het “gebouw uit God in de hemelen” is mogelijk een aanduiding van het onvergankelijk opstandingslichaam van een gelovige. Voor die interpretatie pleit dat Paulus in het volgende vers spreekt over “onze woning die uit de hemel is” en waarnaar wij vurig verlangen om ermee “overkleed te worden” (2 Kor. 5:2). Met het “gebouw uit God in de hemelen” doelde de apostel misschien ook op het “Vaderhuis”, waarin “vele woningen zijn” (Joh. 14:1-3) en waarin de gelovigen gezamenlijk zullen verblijven. “Gebouw uit God, in de hemelen” was dan een aanduiding van de hemelse tempel (vgl. Heb.8:2, Heb. 9:11, en Openb. 3:12).

Zuchten

“Zuchten” (of: “kreunen”) is iets anders dan mopperen of klagen. Kreunen is een reactie van het lichaam op pijn. Het zuchten waar Paulus over spreekt houdt verband met de smart van de vergankelijkheid. Een vorm van pijn waaraan geen enkel schepsel kan ontsnappen (Rom. 8:21-23).

Wat we met veel zorg hebben opgebouwd, wordt door anderen weer afgebroken. Wat we vroeger konden, kunnen we nu niet meer. Wat we ooit hebben gezegd of gedaan, is door iedereen vergeten. Wat in ons geheugen was gegrift, is uit ons hoofd verdwenen. Wat we altijd koesterden en waarover we ons verheugden, moesten we verliezen. Waar we altijd bang voor waren, is ons uiteindelijk overkomen. Onze gezondheid die we als iets vanzelfsprekends beschouwden, bleek ineens aangetast. Zulke bittere ervaringen doen we allemaal op. En we zuchten hierdoor. We beseffen dat dit niet de bedoeling kan zijn. Het zou niet moeten gebeuren, maar het gebeurt. We kunnen ons lot niet veranderen, want we zijn slaven van de vergankelijkheid (Rom. 8:21). Ons lichaam is nog niet verlost (Rom. 8:23).

Verlangen

Maar omdat we Christus hebben leren kennen, hebben we verwachting en hoop. We weten dat we een “gebouw van God” hebben, een “eeuwig huis”. En we verlangen vurig naar onze “woning” (Gr. *oikèterion*). In plaats van tekortkomingen te moeten constateren en te moeten vaststellen dat we er steeds meer gebreken bij krijgen, verlangen we naar de opheffing van al onze tekortkomingen. We verlangen ernaar om met onze woning die uit [de] hemel is, overkleed te worden: een woning van hemelse oorsprong en hemelse aard¹. We verlangen naar het ware leven dat niet langer onderworpen is aan de vruchteloosheid en de vergankelijkheid.

Vers 3 is in Bijbelvertalingen op uiteenlopende manieren weergegeven. Het NBG schrijft: “als wij maar bekleed, en niet naakt, zullen bevonden worden”. De Telos-vertaling heeft: “als wij namelijk, hoewel bekleed, niet naakt bevonden worden”. En de Statenvertaling zegt: “zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden”. De Griekse uitdrukking *ei ge* is telkens weergegeven als een voorwaarde (“als maar”, “als namelijk”, of “indien”). De vertalers hebben het opgevat als een *beperkende* voorwaarde: “in het geval dat”. Hun vertalingen wekken de indruk dat het nog maar de vraag is of we met onze woning uit de hemel overkleed zullen worden. Dat hangt af van Gods vonnis bij het komende oordeel, of (volgens een andere uitleg) van de vraag of we bij de komst van Christus nog in leven zullen zijn en die komst zullen meemaken.

Maar die indruk wilde Paulus niet wekken! De apostel wilde geen *twijfel* zaaien aan ons toekomstig huis. Hij had net geschreven: “Wij weten... dat wij een gebouw van God hebben!” (vers 1). En hij zou nog gaan opmerken: “Hij nu die ons hiertoe heeft bereid, is God, die ons het onderpand van de Geest gegeven heeft” (vers 5). Een onderpand betekent: een garantie dat de volledige som in de toekomst zal worden uitbetaald. Het is God Die ons Zijn Geest heeft gegeven en Die ons voor ons toekomstig verblijf bij Hem klaarstoomt. Als *Hij* dat doet, kan het onmogelijk misgaan.

¹ Over het “gebouw uit God, een huis niet met handen gemaakt” schrijft Paulus, dat het “in de hemelen” is, maar over “onze woning” merkt hij op, dat die “uit [de] hemel” is. In het eerste geval gaat het om een aanduiding van plaats, in het tweede van oorsprong.

De uitdrukking *ei ge* komt vijf maal voor in het Nieuwe Testament. In Efe. 4:21 is hij als “immers” vertaald:

“Maar zo hebt u Christus niet geleerd, waar u Hem *immers* hebt gehoord en in Hem bent onderwezen”

De lezers van Paulus’ brief hadden uiteraard van Christus gehoord, het waren immers: “getrouwen in Christus Jezus” (Efe. 1:1). Daarom hebben de vertalers *ei ge* in Efe. 4:21 als “immers” weergegeven.

In Efe. 3:2 schrijft Paulus: “waar u *immers* hebt gehoord van het rentmeesterschap van de genade van God, mij voor u gegeven”. De apostel kon hier stilzwijgend van uitgaan, want de lezers van zijn brief hadden “het woord van de waarheid, het goede nieuws van hun redding” gehoord en dit bericht geloofd (Efe. 1:13-14). *Ei ge* is daarom in Efe. 3:2 als “immers” vertaald.

De overige plaatsen waar de uitdrukking voorkomt, zijn 2 Kor. 5:3, Gal. 3:4 en Kol. 1:23. Daar is hij door de vertalers voorwaardelijk opgevat. Maar op alle plaatsen in het Nieuwe Testament waar *ei ge* voorkomt, kan het als “immers” worden weergegeven. We lezen dan het volgende:

“Want in deze [tent] zuchten wij, terwijl wij vurig verlangen met onze woning die uit [de] hemel is, overkleed te worden; *immers* bekleeden [d.w.z. mensen met kleren aan] zullen niet naakt worden bevonden” (2 Kor. 5:3)

“U bent in [de] Geest begonnen, wilt u nu in [het] vlees volmaakt worden? Hebt u tevergeefs zó veel geleden? Dan *immers* tevergeefs!” (Gal. 3:4)

“U hebt *immers* gehoord van het rentmeesterschap van de genade van God, mij voor u gegeven” (Efe. 3:2)

“U hebt *immers* van Hem gehoord en bent in Hem onderwezen” (Efe. 4:21)

“Ook u... heeft Hij thans volkomen verzoend... u blijft *immers* wel gegrond en standvastig in het geloof en u laat u niet afbrengen van de hoop van het evangelie” (Kol. 1:23)

Uit het tekstverband in 2 Korinthe 5, Galaten 3 en Kolossenzen 1 blijkt dat Paulus de uitdrukking *ei ge* ook daar in stellige zin gebruikt.

Bekleed

Op grond van het bovenstaande meen ik dat vers 3 niet als een voorwaardelijke maar als een stellige bijzin moet worden weergegeven: “Immers, beklede personen zullen niet naakt bevonden worden”. De bedoeling van deze bijzin wordt uitgelegd in vers 5:

“Hij nu die ons hiertoe heeft bereid, is God, die ons het onderpand van de Geest gegeven heeft”

In zijn betoog gebruikt Paulus verschillende werkwoorden voor “aangekleed zijn” en “aangekleed worden”. In vers 2 en vers 4 gebruikt hij het werkwoord *ependuomai*, dat is vertaald met “overkleden”. Wanneer iemand in zijn hemd staat en het koud krijgt, kan men hem te hulp komen door een jas over hem heen te werpen. Maar in vers 3 gebruikt de apostel een deelwoord (*endusamenoï*) dat is afgeleid van het werkwoord *enduoō*. Er staat niet: “bekleed”, maar “bekleden”, dat wil zeggen: beklede personen². Tenslotte gebruikt de apostel in vers 4 nog het werkwoord *ekduōō* (voor “ontkleden”).

We mogen vurig naar onze woning uit de hemel verlangen en er zeker van zijn dat dit verlangen niet tevergeefs is, omdat God die ons bekleedt (door onze innerlijke mens voortdurend te vernieuwen, 2 Kor. 4:16, en ons het onderpand van de Geest te geven, 2 Kor. 5:5) dat niet voor niets doet. Allen die “tot Christus zijn gedoopt”, zijn “met Christus bekleed” (Gal. 3:27, oorspronkelijke Griekse tekst). De Schepper heeft niet de bedoeling om ons alles af te nemen totdat we geheel zijn vergaan. Dat zal onze eindbestemming beslist niet zijn, want dan zou Hij niet de moeite nemen om ons te bekleden. God heeft het voornemen om ons te gaan “overkleden” met een woning die uit de hemel is, en die al onze tekortkomingen voorgoed

² Van 2 Korinthe 5:3 bestaan in de Griekse handschriften van het NT twee varianten. Volgens de ene variant schreef Paulus *endusamenoï* (“bekleden”, d.w.z. beklede personen), volgens de andere variant *ekdusamenoï* (“ontkleden”, d.w.z. ontklede personen). In de meeste Bijbelvertalingen (en ook in dit artikel) wordt ervan uitgegaan dat de eerste variant de juiste is. Die variant past het beste in het tekstverband.

zal bedekken. Voor dat doel heeft Hij ons bij Christus ingelijfd en met de gerechtigheid van de Messias bekleed.

Verslonden

Aan het begin van vers 2 en vers 4 gebruikt de apostel de uitdrukking *kai gar*. In de Telos-vertaling is dit met “immers” weergegeven, in andere vertalingen met “want”. “Want namelijk” zou een letterlijke vertaling zijn. Wat Paulus in deze verzen schrijft is een verklaring van het voorafgaande. Waarom zuchten we in onze huidige tent? Omdat wij niet ontkleed maar overkleed willen worden.

“Ontkleed worden” is een parallel van het “in verval raken van de uiterlijke mens” (2 Kor. 4:16), “onze verdrukking” (2 Kor. 4:17), de “dingen die men ziet” (2 Kor. 4:18), de “tijdelijke dingen” (2 Kor. 4:18), en het “afgebroken worden van de aardse tent” (2 Kor. 5:1). Het heeft betrekking op het proces van aftakeling dat uitloopt op de dood. Dat proces “bezwaart” ons, het drukt op ons als een zware last die ons pijn doet en ons doet “zuchten” of “kreunen”. Aftakelen, inleveren, steeds minder kunnen en uiteindelijk vergaan is niet wat wij willen. We willen juist groeien, gezond en heel worden, zien dat onze tekortkomingen verdwijnen. Gelovigen verschillen daarin niet van andere schepselen, maar zij mogen weten dat er een gebouw van God voor hen klaarstaat, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig huis in de hemelen (2 Kor. 5:1). Ongelovigen weten dat niet.

Het “overkleed worden” waarnaar wij verlangen, houdt volgens Paulus in dat “het sterfelijke door het leven wordt verslonden” (2 Kor. 5:4). Ons bestaan in de aardse tent verdient de naam “leven” eigenlijk niet. De apostel duidt het aan als “het sterfelijke”. Het is een bestaanswijze waaraan de dood voortdurend knaagt. Dat er een eind aan komt staat vast. Je kunt het eigenlijk geen leven noemen. HET leven ligt nog voor ons. Het ware leven is een leven dat in geen enkel opzicht door de dood wordt bedreigd en dat niet is onderworpen aan de slavernij van de vergankelijkheid en de vruchteloosheid.

Over het moment waarop “het sterfelijke door het leven wordt verslonden” had Paulus in een eerdere brief gezegd:

“Zie, ik zeg u een verborgenheid. Wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een ondeelbaar [ogenblik], in een oogwenk, bij de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken, en de doden zullen onvergankelijk worden opgewekt en wij zullen veranderd worden. Want dit vergankelijke moet onvergankelijkheid aandoen en dit sterfelijke onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit vergankelijke onvergankelijkheid zal aandoen, en dit sterfelijke onsterfelijkheid zal aandoen, dan zal het woord uitkomen dat geschreven staat: De dood is verslonden tot overwinning” (1 Korinthe 15:51-54)

Uit wat Paulus in zijn eerdere brief schreef, kunnen we afleiden dat “het verslonden van het sterfelijke door het leven” een citaat is uit het Bijbelboek Hosea (Hos. 13:14). Ook blijkt daar, dat het sterfelijke (of: de dood) op twee manieren door het leven kan worden verslonden:

1. Gestorven gelovigen worden opgewekt. Paulus duidt hen aan als “de ontslapenen” of “de doden”. Bij die opwekking ontvangen ze een onvergankelijke bestaanswijze.
2. Gelovigen die zich bij Jezus’ komst nog in hun “aardse tent” bevinden zullen niet ontslapen, d.w.z. niet sterven, maar de tent meteen verruilen voor het hemels huis.

Allen, zowel de gelovigen die zijn ontslapen als zij die bij het klinken van de laatste bazuin nog niet zijn gestorven, zullen in een oogwenk veranderd worden: van vergankelijkheid tot onvergankelijkheid en van sterfelijkheid tot onsterfelijkheid. Ze worden “overkleed”, zoals de ark van het verbond die uit vergankelijk hout bestond, onvergankelijk werd gemaakt door hem met goud te overtrekken.

“Opdat het sterfelijke door het leven wordt verslonden” is een schitterende paradox. Wat we om ons heen waarnemen is immers precies het omgekeerde. We maken dagelijks mee hoe wat wij leven noemen door de dood wordt verslonden. Maar we verlangen naar wat onze ogen niet zien, naar het ware leven dat alles wat dood en sterfelijk is opslokt, omdat het sterker is dan de dood.

Niet twijfelachtig

De vertaling: “Hij nu die ons hiertoe heeft bereid” (2 Kor. 5:5, Telos) doet niet helemaal recht aan de oorspronkelijke tekst. In het Grieks ligt er een sterke nadruk op het doel. In de vertaling van het NBG is de tekst daarom als volgt weergegeven: “God is het die ons juist dáártoe heeft bereid”. Maar in het Grieks staat het woord God niet aan het begin van de zin. Bovendien gebruikte Paulus niet een voltooid verleden tijd maar een aoristus. In feite schreef hij: “De ons juist dáártoe bereidende is God”.

Wat we niet zien maar waar we vurig naar verlangen, juist dáárvóór stoomt God ons klaar. De apostel schreef niet dat gelovigen zichzelf gereed maken voor het verblijf in hun toekomstig huis. Wanneer Paulus dat had gezegd, dan zou het nog maar de vraag zijn of ze die woning eens gingen betrekken. In 2 Kor. 5:5 valt alle nadruk op het woord God: “Hij nu die ons juist daartoe bereidt, is God”. Wanneer *God* het doet (en niet wij), dan zal het doel beslist worden bereikt. Zijn plannen falen niet.

Paulus benadrukt de zekerheid van onze toekomstige bestemming nogmaals door aan de zin toe te voegen “die ons het onderpand van de Geest gegeven heeft”. Uit het feit, dat we het goede nieuws aangaande onze redding geloven (Efeze 1:13-14) en God als Vader aanroepen (Rom. 8:15-16) blijkt dat we de Geest ontvangen hebben.

Een onderpand is een garantie van uitbetaling van het volledige bedrag in de toekomst. God heeft ons de garantie gegeven dat het sterfelijke eens door het leven zal worden verslonden. Dus mogen we zeker weten dat we een gebouw van Hem hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig huis, een woning uit de hemel (2 Kor. 5:1-2).

Goede moed

In 2 Kor. 5:6 keert Paulus terug naar het onderwerp dat hij in 2 Kor. 4:16 had aangesneden. Zelfs in zware verdrukking werd de apostel niet moedeloos. Ook al “raakte zijn uiterlijke mens in verval”, en “werd zijn aardse tent afgebroken”. Omdat hij het einddoel kende dat God voor ogen heeft, omdat hij wist dat het sterfelijke uiteindelijk zal worden verslonden door het leven, daarom kon de apostel altijd goede moed hebben.

We weten niet alleen dat we een gebouw bij God hebben (2 Kor. 5:1), maar we weten ook dat we “zolang we in het lichaam wonen” (dat wil zeggen: in ons “aarden vat”, 2 Kor. 4:7, of onze “aardse tent”) “niet bij de Heer wonen” (2 Kor. 5:6). Zolang het volk Israël in tenten woonde was het nog niet in Gods eigen land aangekomen, en bevond het zich in de woestijn.

Wij “wandelen door geloof niet door aanschouwen”, voegt Paulus er ter verduidelijking aan toe (2 Kor. 5:7). Omdat we zolang we in het lichaam wonen, niet bij de Heer wonen – het lichaam is immers ons tijdelijke verblijf op aarde – zien we nog niets van het “eeuwig huis in de hemelen” (2 Kor. 4:18). In zijn brief aan de Romeinen merkt de apostel over hetzelfde onderwerp op:

“Ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben, ook wijzelf zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam. Want wij zijn behouden geworden in de hoop. Een hoop nu die men ziet, is geen hoop; want wie hoopt er op wat hij ziet? Maar als wij hopen op wat wij niet zien, dan verwachten wij het met volharding” (Rom. 8:23-25).

Dat we vergankelijkheid en verval in ons lichaam waarnemen, hoeft ons niet te verbazen. We wonen immers (nog) niet bij de Heer.

De Statenvertaling heeft de woorden van Paulus nauwkeuriger weergegeven dan de meeste moderne vertalingen. In die editie van de Bijbel lezen we:

“Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere”.

De beeldspraak van “inwonen” en “uitwonen” (Gr. *endemeeo* en *ekdemeoo*) speelt in Paulus’ betoog een belangrijke rol. Ook vers 8 is in de Statenvertaling nauwkeuriger weergegeven dan in moderne Bijbelvertalingen:

“Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen, maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen”.

Omdat Paulus en zijn medewerkers wisten dat het huidige leven in een aardse tent een voorlopig bestaan is, terwijl het permanente leven nog moet komen, werden ze niet terneergeslagen door de omstandigheden die hen troffen, maar verlangden ze er des te meer naar om hun voorlopige bestaan te verruilen voor het definitieve bestaan in Gods nabijheid. Jammer genoeg zijn de parallellen die Paulus in de oorspronkelijke tekst trok in de meeste moderne vertalingen niet zichtbaar.

“Inwonen in het lichaam” is: “Uitwonen van de Heer” (2 Kor. 5:6)
“Uitwonen uit het lichaam” leidt tot: “Inwonen bij de Heer” (2 Kor. 5:8)
“Hetzij inwonend, hetzij uitwonend” zijn wij de Heer welbehaaglijk (2 Kor. 5:9)

Paulus verlangde niet naar het uitwonen uit het lichaam op zichzelf. Hij had immers gezegd dat het proces van aftakeling dat uitloopt op de dood hem bezwaarde en deed “zuchten” of “kreunen”. Maar de apostel verlangde naar het einddoel dat op het verlaten van de aardse tent zal volgen: het “inwonen bij de Heer”, of zoals hij dat in een latere brief noemt: het “bij Christus zijn” (Filippenzen 1:23). Dat laatste is “verreweg het beste”. En juist dát heeft God voor ons weggelegd.

Onze eer

Door “leraars van de wet” (2 Tim. 1:6-7) worden de Bijbelse verhoudingen omgekeerd. Men zegt dat mensen zich tijdens hun aardse leven moeten inspannen om God te behagen, want als ze dat niet doen, zal de hemelse Rechter hen straffen en hen aan het helse vuur prijsgeven. Paulus zegt precies het omgekeerde. Omdat we *weten* dat we een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig huis in de hemelen, omdat we *weten* dat het sterfelijke eens door het leven zal worden verslonden en we voor altijd zullen mogen verkeren in Gods nabijheid, *daarom* stellen we er een eer in om God te behagen.

De toespraken van wetspredikers geven een zondig mens geen “goede moed”. Integendeel, ze maken ons zwaarmoedig en brengen ons aan het twijfelen, niet alleen met betrekking tot ons eigen lot in de toekomst, maar ook met betrekking tot het lot van onze geliefden. Maar het evangelie dat Paulus verkondigde vervult ons met blijdschap, en is een geweldige troost in

moeilijke omstandigheden, of situaties waarin onze tekortkomingen zich openbaren.

“Want de kortstondige lichtheid van onze verdrukking werkt voor ons een uitnemend [d.w.z. alles overtreffend], eeuwig gewicht van heerlijkheid” (2 Kor. 4:17).

Wie het einddoel kent dat via een weg van verdrukking wordt bereikt maar dat vaststaat als een huis, die kan altijd goede moed hebben.

“Hetzij inwonend hetzij uitwonend” betekent, gezien het voorafgaande: “Of we nu in het lichaam zijn en dus nog niet bij de Heer wonen, of onze aardse tent hebben verlaten en bij de Heer onze intrek hebben genomen, we stellen er een eer in om Hem te behagen”. Omdat we weten dat onze eindbestemming een permanent verblijf bij Hem is, stellen we er een eer in om ook nu al zo te leven als Hij verlangt.

Verschijnen voor de rechterstoel

Bij de mededeling dat gelovigen er een eer in stellen om de Heer te behagen gaf Paulus een nadere toelichting: “Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus”. Die toevoeging kunnen we gezien het voorafgaande niet opvatten als een dreiging of een “stok achter de deur”. Het is juist een goed bericht, een blijde boodschap! De afbraak van onze aardse tent en het verval van onze uiterlijke mens zijn geen voortekenen van onze definitieve ondergang. Integendeel, we zullen uiteindelijk allemaal bij Christus terechtkomen waar we lof zullen oogsten.

Het Griekse woord *phaulos*, dat met “kwaad” is vertaald, kan betekenen: kwaad in moreel opzicht, maar ook: “waardeloos, onbelangrijk, triviaal”. En het woord *agathos*, dat met “goed” is weergegeven, betekent: “nuttig, prijzenswaardig, aangenaam, of eervol”. Wat “goed” was zal door de hemelse rechter worden beloond, maar wat “kwaad” was zal geen goedkeuring of beloning oogsten. Het kwade zal geen aanleiding zijn tot veroordeling, want “er is geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn” (Romeinen 8:1). Maar het werken van het kwade zal er wel toe leiden dat de gelovige lof en eer die hij had kunnen ontvangen zal mislopen. Het zal de betrokkene tot het pijnlijke inzicht brengen dat hij zijn leven op aarde verkeerd heeft besteed.

Over dit onderwerp had Paulus in een eerdere brief al onderricht gegeven:

“Naar de genade <van God> die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester [het] fundament gelegd en een ander bouwt erop. Maar laat ieder uitkijken hoe hij erop bouwt. Want niemand kan een ander fundament leggen dan wat er ligt, dat is Jezus Christus. Als nu iemand op het fundament bouwt: goud, zilver, kostbare stenen, hout, hooi, stro, ieders werk zal openbaar worden. Want de dag zal het aan het licht brengen, omdat deze in vuur geopenbaard wordt, en hoe (Gr. *hoedanig*) ieders werk is, <dat> zal het vuur beproeven. Als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen; als iemands werk zal verbranden, zal hij schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, maar zó: als door vuur heen” (1 Korinthe 3:10-15)

Samenvatting

1. Paulus sprak met grote stelligheid over de toekomst van alle gelovigen (zichzelf inclusie): “Wij weten, dat Hij die Jezus heeft opgewekt, ook ons met Jezus zal opwekken en met u vóór zich stellen” (2 Kor. 4:14). “Wij weten, dat... wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig [huis] in de hemelen” (2 Kor. 5:1). “Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie het is <alles> nieuw geworden” (2 Kor. 5:17).

2. In 2 Kor. 5:3 ondergraaft de apostel deze heilszekerheid niet. De vertaling: “als wij maar bekleed, en niet naakt, zullen bevonden worden” (NBG) wekt de indruk dat gelovigen aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen zodat het nog maar de vraag is of zij met hun woning uit de hemel overkleed zullen worden. Maar deze indruk is onjuist. De apostel schreef: “immers, beklede personen zullen niet naakt worden bevonden”. Hij plaatste geen vraagtekens bij de toekomst van zijn bekeerlingen, maar hij bevestigde die!

3. God die ons heeft “bekleed” (door ons het onderpand van de Geest te schenken, 2 Kor. 5:5, ons zó “in Christus te dopen” en ons “met Christus te bekleden”, Gal. 3:27) brengt ons ook in gereedheid voor ons hemels huis (2 Kor. 5:5). Dus staat die eindbestemming vast. Een onderpand is een garantie dat de volledige som in de toekomst zal worden uitbetaald. Het sterfelijke zal

door het leven worden verslonden. Het (ware) leven is sterker dan de dood (2 Kor. 5:4).

4. Omdat wij dit weten, “worden wij niet moedeloos” wanneer we opmerken dat onze uiterlijke mens in verval raakt (2 Kor. 4:16) en de aardse tent waarin wij wonen wordt afgebroken (2 Kor. 5:1). “Wij hebben altijd goede moed”! (2 Kor. 5:6,8). Het inzicht dat God ons heeft verschaft in Zijn plannen en bedoelingen maakt ons optimistisch, zelfs wanneer we ervaren dat onze krachten tekortschieten en ons lichaam het begeeft³.

5. Omdat we weten wat onze eindbestemming is, stellen we er een eer in⁴ om God te behagen. We spannen ons niet in uit angst voor afwijzing of straf, maar we verlangen ernaar om Hem die alles geeft met ons leven te eren (vgl. 1 Joh. 4:17-19). Wanneer we ons aan de vaste beloften van Zijn woord houden, en niet op vlees vertrouwen, zullen we bij de rechterstoel van Christus lof ontvangen.

* * * * *

³ Sommige christenen menen uit 2 Kor. 5:1 te kunnen afleiden, dat een gelovige zodra hij sterft zijn intrek neemt in het gebouw van God in de hemelen. Maar dat schreef de apostel niet. Het zou bovendien in tegenspraak zijn met wat hij in zijn vorige brieven had onderwezen (1 Kor. 15:51-58, 1 Thess.4:13-18). De Schrift doet ons uitzien naar de komst van Christus en de klank van de laatste bazuin, niet naar het moment van ons overlijden.

⁴ In de oorspronkelijke Griekse tekst staat eigenlijk: “Daarom is het onze ambitie om, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehaglijk te zijn”.